

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Dumineacă, Foi'a, candu condeu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v.a. Tiere esterne 12 fl. v.a. pe unu anu séu $\frac{2}{3}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrală a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 55.

Brasovu 27|15 Iuliu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

La fondulu academiei romane de drepturi.

D. proprietariu in Clusiu Gabriele Illyes, conformu deoblegatiunei sale din an. tr., de a contribui in favórea fondului academie in obligatiuni urbariale trans., 1000 fl., a si tramsu din aceea sumă 500 fl. in un'a obligatiune urb. trans., cu apromisiunea de a solvi si restulu.

Primésca generosulu domnu multiumirile nóstre, in numele sublimului scopu intentionatu.

Dela d. protopopu Mihailu Crisanu din Reginu a primitu Redactiunea 5 fl. v. a. pentru fondulu academiei romane de drepturi.

Intocma dela d. Georgiu Maiorul invetiatoriu primariu gr. cat. din Reginu una contribuire colectata in suma de 13 fl. 50 cr. si anumitu:

Tit. domni Georgiu Crisanu capelanu gr. cat., Mihailu Orbonasiu advocatu, Georgiu Maiorul, Nic. Harsianu inv. gr. cat. cate 1 fl. si cineva 2 fl. Din giuru d. Bas. Heru in Habicu, Avramu Vladu par. gr. cat. in Chiheriu de susu, Leone Lupu par. gr. cat. in Hodacu, Alexandru Ternovénu par. gr. cat. in Iernotfai'a, Demetriu Lupu propr. in Hodacu, Basiliu Popu par. gr. cat. in Petelc'a cate 1 fl.; Isidoru Lupu invetiatoriu in Hodacu 50 cr., Nestoru Suceava propr. in Ibanesci 1 fl. Suma: 13 fl. si 50 cr., cari s'au predat la presied. despartimentului asoc. alu Brasiovului rsm. d. Ioane Petricu spre tramitare la fondulu academie.

Va fi binecuvantatu de posteritate si denariul veduvei, datu pentru academia! —

Redactiunea.

Votulu separatu

alu dlui secret. ministeriale Ladisl. Vaida, că membru comisiunei esmisse din conferint'a nationale in Alb'a Iulia in 27 Iuniu 1872.

(Urmare.)

Dér' mai este inca si unu altu motivu — dupa convingerea mea — forte ponderosu, care me abtine de a primi fara modificante in form'a sa pre-senta proiectulu majoritatei comisiunii.

Déca privim numai baremu odata, inse cu deplina atentiu si fara patima si sen-amagire mapp'a etnografica a Europei, asta unica pri-vire e de ajunsu, că se ne convingemu, cumca atatu romanii, catu si maghiarii suntu döue natiuni relativmente micutie, pucinu numeróse, incungiuante de tóte laturele de döue elemente straine gigantice, cari ii amenintie cu cutropire si inundare totale.

Prin urmare rationalmente nu potem u-negá, ca, fiindu espuse amendóue la totu asemenea pericle, identitatea intereselor loru comune indémna si pre maghiari si pre romani, că se puna odata la o parte jalusi'a dusmanósa de pana acum, se se nisuésca a apropiá, a complaná diferen-tiele ecsistente, si se se ajute imprumutatu unii pre altii pre calea progresului si a consolida-rei, că asia intarinduse, se fia in stare spre conservarea individualitatei loru nationale, cu poteri unite a pune stavila

mantuitória in contra undei amenintiatórie a poporului celoru gigantice. Si totusi ce vedem? Vedem cam una asemenea manopera intre aceste döue natiuni; buna-óra precum ar' fi alor doi frati, cari ar' avé a se defenda in contra unei cete intregi, si in locu se dè spate, si se se apere cu poteri unite, ar' incepe a se atacá si a se slabí unulu pre altulu?

A sositu tempulu supremu, că in interesulu comunu alu acestoru popóre se incete in fine continuarea acestei procederi funeste. — Continuarea-i mai departe, cu atatu mai pucinu s'ar poté motivá, fiindu una complanare multiamitória a diferintielor intre maghiari si romani e realisabile fara trunchiare a integratéi statului si fara periclitarea ecsistintie, nici a natiunei maghiare, — singuru supremat'a loru maiestrata ar' suferí o scadere, nici decatú inse interesele vitali. In acestu statu poliglotu, in care ne a asiediatu sórtea, traimus diferite nationalitati langa olalta; — o convietiunire de secluri numeróse a staverit relatiuni intime, interesse si legaturi strinse intre noi. A dori sinceru că fiasce-care dintre aceste se se simtiésca fericite si multiamite, la asta ne indémna atatu simtiulu de dreptate, catu si respectulu la binele patriei comune. Dér' de si nu se poté trage la indoiéla, cumca tóte aceste natiuni conlocuitórie suntu legate reciprocamente de olalta, prin interesse multifarie si forte momentóse, totusi, dupa a mea parere, intre tóte aceste nu suntu alte döue natiuni, alu caroru interesu vitalu se le demande chiaru asia de neincangiuraveru si asia de imperativu alipirea si cea mai intima infratire sincera catra olalta, precum de imperativu o pretende o astfelu de legatura intima comununa intereselor de conservare tocma intre maghiari si romani.

Ar' fi deci una óra binecuvantata de Ddieu, atatu pentru natiunea romana, catu si pentru cea maghiara, candu s'ar poté staveri una complanare sincera si amicabile a diferintielor internationali.

Nu potu intrá aici afundu intr'o pertractare detaliata a unoru cestiuni asia de momentóse, me restringu a amentí pre scurtu numai atat'a, ca prin midiulocirea unei impaciuiure escontentatória, onorifica cu romanii transilvaneni, maghiarii nu numai pre romanii din Ardélu i ar' castiga de amici sinceri, ci acesta impaciuiure, asia dicundu, ar' aduce cu sene si amicitia fratiésca a romanilor din Ungari'a, ar' dobandi sympathia si sprijinirea tuturor romanilor din Austro-Ungari'a, ba ar' inlesni forte una cointielegere fratiésca si cu consangenii nostri din Romani'a; si dieu nu e posibile, că maghiarii, — ei, cari recunoscu insusi, ca stau isolati pre pamantu, unu soiu fara rudenia in tóta lumea larga — se fia intr'atata orbiți de imens'a trufia nationale, că se nu intielégă, cumca unu atare sprijinu poternicu nici decatú nu poté fi indiferente, si ca li ar' fi unu castigu de mare insemnitate, déca in orientu Romani'a, că unu statu vecinu de 5 milioane locuitori ar' schimbá relatiunile sale de astazi in relatiuni amicabile cu ei.

Er' nöue romaniloru, unui poporu sfasiatu politicesce in 3 imperia si remasu indereptu (din vi-tregitatea trecutului si parte chiaru si din vin'a nóstira) in multe privintie, nöue, cari apartienemu — ce e dreptu — la marea ginte latina, la una rasa culta si cea mai numerósa in Europ'a,

dér' de 17 secli, de candu divulu Traianu a incalcatu aici cu stramosii nostri, suntemu mai de totu uitati de aceste rudenii departate, si abia numai de cativa ani incóce incatava cunoscuti de ei, că consangeni, fara se potem inse conta pe ajutoriulu loru (loru, cari nu simtiescu inca necesitatea imperativa nici a se interesá de noi) mai multu, ca: cunoscerea rudenitatiei nóstre ne insufia óre-care securitate si taria morale, intrebui: óre nöue, cari impreuna cu maghiarii stamu că döne insule in oceanulu imensu alu slavismului si germanismului, pote se ne fia indiferente una relatiune sincera, amicabile cu natiunea maghiara?

Noi nu suntemu atatu de orbiti de tienera amente la suferintiele amare, că se nu recunoscem, cumca (de si nu dela altii trebuie se asteptam conservarea si desvoltarea individualitatéi nóstre nationale, ci ast'a depinde in prim'a linia dela vitalitatea si energi'a insasi a nóstra, cu care ne vomu nesu a midiulocí repede a nóstra inaintare intelectuale, morale si materiale, crescerea junimei nóstre in sensu rationalu practicu, dér' totuodata si nationalu, si ne vomu silí cu poteri indiecite a ne apropiá cu pasi repedi de gradulu civilisatiunei poporului celoru adeveratu culte), totusi nöue inca multu, forte multu ne ar' folosi, déca amu poté cu maghiarii realizá un'a complanare buna a differintieloru, si a staveri relatiuni adeveratu amicabile si benevolitórie intre aceste döue popora chiamate si alt-cum prin identitatea intereselor de conservare, a se inratí cu anima sincera.

Specialmente noi romanii transilvaneni si un-gureni, óre nu simtimu, ca e una necesitate suprema, că se se schimbe relatiunile nóstre cu maghiarii asia, incat se numai sufere interesele nóstre vitali, si se nu mai simu siliti si in venitoriu a consumá tempulu si poterile nóstre cele mai bune cu amaritórie si sterile frecari politice, ci delaturandu pedecele, ce ne stau in calea desvoltarei nóstre nationali, se potem inaintá si a ne intarí cu recerut'a repediune? Si óre potem trage la indoiéla, ca déca ne ar' succede una atare impaciuiure sincera cu ungurii si s'ar inlocui relatiunea ecsistenta a Austro-Ungariei facia cu Romania cu relatiuni amicabile, in forte multu s'ar promová binele si consolidarea si a fratiloru nostri de dincolo de Carpati? Eu din parte-mi sum convinsu despre acést'a, ba amu firma sperantia, ca resultatele fericite ale unei complanari fratiesci a romanilor cu ungurii li ar' simti chiaru si bietii fratii nostri din Bucovina, cari fiindu si mai tare espusi periculului absorbirei totale de alte elemente, au cea mai suprema lipsa de una sprijinire faptica binevolitória.

Necesitatea unei impaciuiuri este déra evidente si nenegabile.

Baremu de amu avé mai multe semne, ca maghiarii inca o recunoscu acést'a, pana ce inca nu e tardiu nici pentru ei, nici pentru noi.

E in firea omenescă, că se credemli ilisioru ceea ce volim bucurrosu a vedé realizatu, deci, de si nu nutrescu prea mare sperantia, dér' nici amu perdut'o inca tóta, ca va veni tempulu, candu nu vomu stá facia cu ei că contrari politici.

Nu partea vatamata, ci ceealata are obliga-mantulu de a intende antanu man'a spre im-pacare.

Dela unguri asteptam déra pasiulu celu

de antanu la acesta. Ei si in calea legislatiunei, ei (incat — din alte respecte politice — una sau alta pe aceasta cale nu ar fi realisabile) si in calea administratiunei au o suta de moduri, de a poti dovedi prin fapte, ca voiescu intr'adeveru binele si intarirea romanilor, si de a midiuloci prin aceste castigarea increderei natiunei nostre. E' noue ne obvene, ca se ne ferim de totu, ce ar poti catu de pucinu compromite caus'a nostra nationala, d' totu asia se ne ferim de a respinge man'a intensa si a pune pedeci superflue in calea unei complanari a diferintelor nostre subversante.

Eu dera si din aceste considerari nu tien de consultu primirea proiectului de resolutiune alu majoritatei comisiunii fara modificatiune, pentru ca priminduse acelui proiectu asia precum este formulatu, prin acest'a — de si nu amu face chiaru de totu imposibile una apropiare, d' e evidente, ca inde ab ovo, amu pune una grava impedire prisosa*) in calea complanarei chiaru atunci, candu maghiarii incepu a arata nescesemne**), ca suntu mai dispuși, decatu pana acum la una transactiune impaciuitória, si pre candu (deca voru fi amendoue partile negotiatorie petrunse despre necesitatea imperativa si folosele forte inseminate ale unei invioieri sincere si prin urmare frati maghiari inca din acestu momentuosu punctu de vedere, nu in se pentru dobandirea unui avantagiu momentanu, voru voli una pactare), dupa a mea parere modesta — precum amu si punctuatu incatua cu ocasiunea dietei clusiane in 1865 — nici decatu nu e absolu impossible a inlocui cele accentuate in proiectulu desummaratu alu majoritatei (de exemplu, nici legile respective din 1863) cu atari legi si institutiuni noua, cari — deca mai este potere vitale in noi — precum credu, ca nici nu lipsesce — suntu in stare a asecurar prea deplinu venitoriu natiunei romane, si a delaturat tota pedecile din calea desvoltarei si intarirei natiunei nostre. — (?)

(Va urmá.)

Alegerile de deputati dietali in Brasiovu.

Votisarea la urna a decursu in dilele de 21, 22, 23 Iuliu in cea mai buna ordine. Facia cu nedreptatile si ilegalitatatile comise de comitetulu centralu cu alegatorii romani se credea, ca in Brasiovu se voru ivi scene mai sangeróse, decatu in oricare cercu de alegere in Ungaria si Transilvania; dovada despre acesta este, ca tota garnisona militaria din locu a fostu consignata, si fiacare soldat era proveditu cu 60 de focuri. Inse onore natiunilor infratite si braviloru conducatori ai ei, ca nu s'a ivitu nici celu mai micu escesu, ca ce dupa ce partit'a romanilor, maghiarilor si a unui numeru insemanu de germani, a protestatu in modu solemn in contra ilegalitatilor, si s'a declaratu, ca din asta causa nu poate lua parte la alegere, acestia s'a abtienutu in fapta dela urna, lasandui pe sasi, se-si joc mendrele asia cum au fostu ei invitati in decursu de 600 de ani, adica de candu au infinitatui ei imperati'a sasesc in pamentulu strabunilor nostri — negenati, neturburati.

Uneltirile si influintiarile, care le au intrebuinatii sasii de două luni incóce, pentru ca se seduca pe ómenii nostri, au fostu cu deosebire in decur-

*) Prisosa, pentru aici fara predarea vreunui dreptu s'ar pota liusiora, incungiura. —

**) Ei dera acest'a o facu ei numai din interesu. Bine, d' ce se face in politica fara interesu? Si ore este vreo invioiera mai statonica, decatu aceea carea se baséza pre interesulu identicu si comunu alu ambelor parti negotiatorie? Succedeva o complanare — ce se d' bunulu Ddieu ca se succeda — e bine, — éra de nu, (asta ar' fi, ce e dreptu unu resultatul destulu de tristu) ce vom perde a fi facutu prob'a? Amu sta totu a-colo, unde stamu acuma; numai ca amu fi mai seraci cu o sperantia frumósa. —

L. V.

sulu cestoru trei dile aplicate in gradu pre incorpatu. Inse indesertu, romanul a respinsu cu demnitate ori-ce oferta i s'a facutu din partea siretu audacelui teutonu — oferte de 50 fl. si felu de felu de promisiuni, si deca acestea nu ajutau, chiaru intimidari, terorisari n'au aflatu econ in anima cea nobila a romanului, care este cu multu mai conscientiosa, decatu cum crede falniculu amatoriu.

Partea cea mai mare a poporatiunei nostre, intre care romanii par excellence, e plina de amaratiune din caus'a spurcatului arbitriu alu sacsonilor, ca-ci acestia fara consideratiune de dreptu si dreptate au stersu din consemnatiunea alegatorilor mai multu de 700 de romani, pe cari la conscriere ei insi-si ii acceptasera ca alegatori, si — cari parte mare au case in pretiu de 1000 fl., d' una mii a fiorini, si acesta fapta mai multu decatu neumana a vamatu profundu ambitiunea romanului, care multu, pucinu catu are, e mundru pe avere sa, ca este avere positiva, in vreme ce sasii mai toti cu micu cu mare, platescu chiria pe casele loru proprii, fiindu acestea ipotecate pe la banci si alte institute de creditu; si cu tota acestea romanului i se contesteaza dreptulu politicu, numinduse „cersitoriu, pe candu sasulu, care deca ar' puteti, si masselele si le ar' ipoteca, trece de „botatu putredu“; — da putredu, d' in sensulu celu adeveratu alu cuventului.

Una ne prinde mirare, pentru ce ii protegeaza guvernul atatu de multu, incat din 600 de rese, proveyute partea cea mai mare cu documente legalizate de judecatoriele competente, a rezolvatu abia 9—10 in favorulu recurentilor? Ore se fia regimulu deplinu invoitu cu programulu dela Mediasiu? —

Aceste intrebari, si multe de categori'a acestora tormenteaza astazi capetele mai multoru barbati din sinulu natiunei nostre si astupta cu curiositate se veda si se auda parerea adunarei legislative.

Romanii, maghiarii si germanii infratiti, convinsi, ca de asta-data victoria morală la alegurile acestea este pe partea loru, voru cere la tempulu seu anularea acestei aleguri, dupa cum au si protestatu in contra ilegalitateli ei si spera, ca dieta va lua intereseantele acte ale acestei aleguri la o examinare meritória si va recunoscere, ca deputatii alesi la Brasiovu suntu numai reprezentantii sasiloru, era nu representantii tuturorul locuitorilor; seu vorbindu cu datele statistice, deputatii sasesci reprezinta numai 23.000 de sasile, era 73.000 de sasile suntu lipsite de dreptulu constitutional — suntu fara deputati in dieta pentru period'a an. 1872—5. —

Dr. Popu.

Cine este nebunu de legatu?

Este in Clusiu unu diariu ungurescu anume „Kolozsvári Közlöny“ (Monitoriu din Clusiu), care de sieptespredieci ani de candu traiesce, la tota ocasiunile si in tota tempurile combate si innegresce totu ce este romanescu, cu una ura si cu unu fanatismu, caru asemenea vei afla numai intre poporale semi-selbatece. Dera acelasi „Kolozsvári Közlöny“ sub redactiunea de acum se intrece elu pe sine, seu cum se dice pe romanesce, -si face de capu; la cea mai mica manifestatiune de vietia nationale romana lu apuca spasmuri, carcei, cade in deliriu, vorbesce intr'aliurea, numesce nebuni de legatu, seu demni de temnitia si defurci pe toti romanii, cati nu voliescu a-si vende sangele loru, cati nu se renega, cati nu se inchina la idoli. N'ar crede cineva catu spiritu de tirania predominata in acelui diariu. Mai decurerndu „K. K.“ afia, ca Baritiu inca ar' fi matoru pentru cas'a nebulor, era ocasiunea o iè dela nisice articlui scrisi in Gazeta de ori-cine altulu, numai nu de B. Inse lui „K. K.“ inca i a casinutu a face responsabile pe B. de ori-ce se publica in Gazeta, inca si atunci, candu acesta e dusu din tiéra cu lunile intregi,

Dela unu tempu incóce „K. K.“ s'a incaieratu si de vechii sei confederati de sasi, era in dilele

din urma urgia dintr-o densii ajunse asia deparat, incat „Kr. Ztg.“ din 22 Iuliu a. c. afia, ca barbatii dela „Kol. Közl.“ scriu si vorbesu intocmai ca cei ce se afla inchisi in cas'a nebulor.

Asia dera cine este nebunu de legatu? —

Una bravura nationale!

Societatea teatrala a studentilor romani din Clusiu, va arangia in Gherla 4 representatiuni. Joi la 25 Iuliu va joca prima representatiune. Scopul ei este a joca in folosulu fondului „academiei romane de drepturi“. Din Gherla va pleca in partile Chiórului si in tota partile locuite de romani, unde va fi poftita! —

Acesta ni le impartesiesce d. V. Filipu diletantul, cu datu Clusiu 22 Iuliu 1872.

Junimea romana are tota voi'a d' dieu si oblegatiunea cea mai sacra a percurge si a impingenta tota anghieurile romanime cu tota midulocle indemnului, dintre cari celu mai poternic e discursulu reprobusu alu marelui Barnutiu, publicat de atate ori prin Gazeta spre acestu scopu, improspatandu si dovedindu romanilor avuti si pauperi, ca fara una universitate nationala romana si inainte de tota fara academia de drepturi in limb'a romana e preste tota potentia omenesca, ca natiunea romana se devina vreodata domna preste sora sa, ca se pota si ea porta grigia caldurasca si fidela pentru inaintarea si inaltarea prosperitatii poporului romanu, cum porta celealte natiuni de fericirea poporului loru, cari fara asemene institute, in limb'a sa redicate si sustienute multu si din sudorea romanului, nu s'ar pota lupta cu atata nepregetu pentru predominire si pentru subjugarea nostra de nou si mai fatala, prin neinvicibil'a arma a culturei, si a curagiului, ce le insufla crescerea nationala, conscientia de sene si de institutelor loru nationali. — Se pelerinam d' pana la marginile pamentului, se miscam si petrele intre noi si in tota viti'a latina, ca se-si confere si ei obolulu de frate spre a ne pota libera, a ne scote din jugulu, din sclavi'a, ce ne amenintia pe eternitate din lips'a unei universitatii in limb'a nostra nationala. Aceasta este problem'a, a carei rezolvire ni o cere vieti si existinta nostra nationala, acesta se ne unesca sacrificiale, se ne nutresca sperantiele, se ne inmultișca fortile, otelindune constanta spre a nu remite, a nu despera nici odata, ca in semnul acesta, e scrisu in cartea eternitatem, vomu devinge tota capritiele sorteii. Aici se-si dovedesca si junimea nostra noblet'a simtiemintelor si curagiul activitatii, ca campu mai largu, mai nobile si mai liberu abia i se pota deschide pentru emulatiune in vietia. Deci in vacanta la pelerinajul pana la marginile pamentului spre scopulu acesta!

Pentru totu romanul si mai cu deosebire pentru junimea romana acesta va fi: una bravura nationala de influintia si resultatele cele mai salutari! —

Cari suntu cei de antaiu barbati romani?

ne spune urmatorulu actu istoricu, care in originalu se afla la deregatorie comunelor romane din scaunulu Sibiului, si alu carui testu din cuventu in cuventu e urmatorulu:

„Onorabila comunitate!“

Intelligentia nostra¹⁾ a conclusu adi, ca toti romanii nostri alegatori din cetate si scaunu se aliga 2 deputati dietali romani, cu tota poterile loru, ca se aratamu lumel, ca nu numai sasii, d' si romanii traiescu in acestu municipiu, si -si cunoscu natiunea si drepturile loru.

Deci sunteti rugati, ca pre Dumineca in 30 Iuniu se aduceti pe toti alegatorii comuniei dvostra, dimpreuna cu steaguri nationali, ce le veti avea si alti romani, cari se asiste la serbatorea asta nationala.

Alegatorii si toti romanii se se adune pana la 9 ore la beseric'a nostra din Josefstadt (Panoviciu) de unde voru porni cu musica, aducundu vivante²⁾ la cei de antaiu barbati romani si la candidati romani dd. Pavelu Dunca si Dr. Ioane

*) Se vede ca numai modestia a oprit pe subsemnatulu vice-presedinte de a incepe cu: „Noi din mil'a“ etc. —

*) Care? Dora a subscrisului v.-pres.??

*) Ca-ci smirna si tamai'a au esitu din moda; apoi suru este dela Ddieu etc.

Borcia, si causei Selistei si Talmaciui — pana³⁾ la loculu de votisare.

Déca cumva vre unii alegatori nu ar' potea veni Dumineca, apoi se vina Vineri in 28 Iuniu si se se insinue la d. Dr. Ioane Borcia, că se capete biletete de votisare.

Stati cu toti pentru caus'a nationale, stati pentru drepturile romanilor din fundulu regiu si a scaunelor Talmaciui si Selistei.

Comitetulu nationalu.

Dr. Ioane Borcia m/p.,
v.-pres.*

De langa **Cibiniu** 16 Iuliu 1872.

Domnule Redactoriu!

In 14 Iuniu a. c. s'a tienutu adunarea gen. cercuale a despart. cerc. alu Asoc. III. din Sibiu in comun'a romana Resinari. La acésta adunare, afara de multi bravi resinareni a mai participat si unu numeru de intelectuali din Sibiu, reprezentantii comunelor: Seliste, Boiti'a, Porcescii si Orlatu s. a.

S'a tienutu döue siedintie, un'a inainte de amédi si alt'a dupa amédi. S'a pertractatu următoiele obiecte: S'a adusu la cunoscintia adunarei cerc., cumca d. cons. gub. E. Macelariu, -si a datu demisiunea din postulu de presiedinte resp. directoriu alu sub-comitetului, deci adunarea exprima cea mai profunda multiumita dlui Macelariu pentru conducerea inteleptă a afacerilor sub-comit. si totu odata alege de presiedinte resp. directoriu pre d. protop. I. Popescu; ér' in loculu domnului protop. Popescu că fostu membru alu sub-comit., s'a alesu de membru aceluia, Demetru Munteanu cancelistul tribun. reg. din Sibiu. Se reportéza despre activitatea sub-comit. dela adunarea cerc. din Noembrie an. tr. pana la acest'a adunare si reportulu se iè spre scientia. Se censuréza socotelele sub-comit. si afanduse in ordine, se aproba. Se esmitre comisiune pentru inscrierea doritorilor de a se face membri Asoc. D. cons. aulicu si v.-presied. alu Asoc. Iacobu Bologa, luandu cuventulu, arata in terminii celi mai caldurosi sublimulu scopu alu Asoc., salutariele si invederatele fructe aduse in interesulu culturei si progresului din partea acestei Asoc. dela urdirea sa pana in presente, si provoca pre celi de facia a sprijini cu totu zelulu acestu institutu salutariu. In asemenea intielesu, in interesulu causei, mai vorbescu si dd. Macelariu, Romanu si Stezariu s. a.

Facunduse inscrierea membrilor, din reportulu respectivei comisiuni se constata unu resultatu imbucuratoriu; si anume: se inscriseră 2 membri fundatori, 4 membri ordinari pentru totudéun'a, 16 membri cu tacse annuale de 5 fl., 36 membri ajutatori ai despart. Sum'a totala incursa cu ast'a ocasiune face 1017 fl. 10 cr. o suma considerabila acest'a, si se speréza, ca latinduse in poporu conviciunea si capacitatea despre importantulu scopu alu Asoc. resultatele pre viitoru voru fi si mai imbucuratorie.

Cu ast'a ocasiune avemu bucuria a numeră intre membrii fundatori: a) Comun'a Resinari, si b) pre d. propriet. in Resinari Iacobu Ciucianu fiacare a cate 200 fl. v. a.

Intre membrli ord. pentru totudéun'a pre d. Bucuru Civeanu proprietariu in Resinari cu 140 fl., pre d. Ilarianu Mutiu Urechia licentiatu in dreptu si notariu com. in Resinari cu 100 fl., pre d. Bucuru A. Dancasius proprietariu in Resinari cu 100 fl. si pre d. Oprea Bursa proprietariu in Seliste cu 100 fl.

Membrii sub-comit., condusi de d. v.-presied. alu Asoc. Iacobu Bologa, -si esprimara susu numitilor oferitori, recunoscintia sa, mergandu la casele proprie ale respectivilor.

In fine se defipse loculu adunarei cerc. viitorie la Saadu pre Dumineca' antaia dupa S. Petru, adica in 14 Iuliu (29 Iuniu) 1873. —

Declaratiune.

Noi subscrisii locuitori si proprietari de patimentu din districtulu Naseudului, investiti cu dreptulu de a poté alege deputati la diet'a conchiamata pre 1-a Septembre 1872 la Pest'a pentru ciclulu dela 1872—1875 inclusive, declararamu prin aceasta serbatoresce in facia comisiunei culegatorie de voturi adunate pre astadi in 15 Iuliu 1872 in op-

3) Déra aci si de aci inainte ce se faca cu acestei domni si cause? — apoi Branulu l'ati patatu? —

dulu Naseudu la alegerea de deputati dietali, — cumca folosindu-ne de dreptulu, carele ni lu dà vieti'a adeveratu constitutionale, de si nu ne amu aflat in pusetiune de a ne poté exercită dreptulu nostru de alegere si nici nu amu voli se alegem deputatu la diet'a din Pest'a pentru ciclulu dela 1872—1875 din motivele aduse inca in dechiaratiunea data in 24 Martiu 1869 subscrisa de 273 alegatori din comunele districtului alegatoriu

Naseudu, punctu: 1, 2, 3 si 4*) — cum si din motivulu storsei din experientia tempului dela anulu 1869—1872 ca pre calea de pana acuma a legislatiunei din ciclulu trecutu nu s'a satisfacutu de locu justelor pretensiuni ale natiunei romane din Transilvani'a, cum documenteaza pre deplinu toti pasii romanilor din Transilvani'a mai deurendu facuti (vedi actele adunarei dela Alb'a Iulia, Sibiu etc.) . . . totusi, — condusi de credintia cea neclatita pana acuma a natiunei romane din Transilvani'a, documentata totudéun'a catra august'a casa domnitória absburgico-lotaringica si inaltulu tronu alu Maiestatei Sale ces. si reg. apostolice si marele principie alu Transilvaniei Franciscu Iosifu I., — condusi de dorulu purcesu din anim'a sincera că acea credintia atatu de firma pana acuma, se nu -si perdia pre venitoru poterea sa din midiuloculu natiunei romane — ci din contra, că si pre calea constitutionale satisfacunduse justelor pretensiuni ale natiunei romane din Transilvani'a, se nu se dè nici candu ocasiune de a se clatiná,

condusi mai incolo de acea firma persvaziune, cumca inaltulu regimul ung. din Pest'a alu Maiestatei Sale va deschide insusi catu de curendu calea natiunei romane din Transilvani'a pentru de a-si poté descoperi de nou dorerile sale in unu congresu generale alu romanilor din Transilvani'a compusu de romanii din töte partitele — de a arata calea de impacatiune a justelor sale pretensiuni atatu facia cu interesulu statului intregu, catu si cu alu nobilei natiuni maghiare, cu destinele carei natiuni suntu de natura acum legate si

*) Punctele suna asa:

1. Pre langa töte asecurarile dela inaltulu tronului si dela inaltima regimului, cumca uniunea Ardélului cu Ungari'a nu se va face fara convoieara natiunei romane din Ardél, si fara de a se asecură interesele speciali, cele pericolitate ale natiunilor Ardélului, totusi autonomia Ardélului e amintiata cu nimicire totala si cu ea e pericolitata si sustinerea terenului legal, pre care se se pôta desvoltá natiunea romana din Ardél ca atare dupa conchiamarea, ce i a datu a totu potintia divina, candu a destinatul că se ecsiste si se se destinga de alte natiuni din patria prin calitatile sale naturale, fisice si spirituale.

2. Pre temeiulu legei de uniune si anume a articulului 43 de lege alu dietei din Pest'a dela an. 1868 s'a rechiamatu in vietia legea de alegere cuprinsa in articululu 2 alu dietei feudale ardelene din 1848, care s'a facutu fara invoieira si fara confaptuirea natiunei romane, una lege din cele mai nedrepte remasa de trista memoria din seculii intunecului, pentru ca da dreptu tuturor decadiutilor in avere si in moralitate pana la celu din urma dileriu si cersitoriu, numai déca -si pôte deduce originea dela parinti cu dreptu de nobilitate, fara nici unu meritu pentru buna starea spirituale si materiale a tierei, ér' pentru ceialalti alegatori determina unu censu cu multu mai mare decatul chiaru in vecin'a Ungaria, despre care se dice cu atat'a ostentatiune, ca e sora drépta cu Ardélul.

3. Pre langa acestea suntu sterse cu o tra-sura de pena legile dietei din Sibiu si anume: I articlu alu legei din 1863 pentru inarticularea natiunei romane din Ardél in virtutea caruia si natiunei romane i era datu unu terenu de desvoltare si o pusetiune démna de tempurile moderne cele atatu de luminate, si in loculu ei se aduse articululu de lege 44 alu dietei din Pest'a 1868, care e unu pasu retrogradu in desvoltarea de sine si in vieti'a poporelor, ca-ci amenintia elementulu romanu cu totale absorbire in celu maghiaru, ba nega cu totulu ecsistintia natiunei romane din Ardél.

4. Töte intocmirile de astadi ale tierei suntu mai multu unele midiulóce de exploatarea averei si a poterei romanilor din Ardél spre imbutatirea institutelor straine de inaintarea altor' pe cam-pulu culturei si alu bunei stari materiale si spirituale fara că natiunei romane din Ardél că atare se i fia asemnata partea sa in proportiunea contribuirilor sale de avere si de sange pre altariulu patriei. —

destinele natiunei romane din Transilvani'a si Ungari'a, cum si a celorulalte natiuni.

Voindu a dà din sinulu nostru unu connational de alu nostru, carele se cunoscă mai de a-própe dorerile si impreguirarile si dorintiele natiunei romane din Transilvani'a si in specie a subscrisilor alegatori, — si a dà totu concursulu pentru de a se poté face pre base solide si durabile dorita impacare a justelor ei pretensiuni, cu celea ale statului si natiunei maghiare, si celorulalte natiuni din patria —

ne amu determinat a alege de deputatu alu nostru unu individu romanu, de colore nationale cu conditiune, că se conlucră din respozitori pentru conchiamarea catu mai curendu a congresului nationale generale alu tuturor romanilor din Transilvani'a de ale carui concluse valide apoi va avea de a se tiené mai departe.

Naseudu in 15 Iuliu 1872.

Alegatori:

Dr. Ioane M. Lazaru, plenipotentiatulu fondului scol. romanescu gr. cat. din opidulu Naseudu. Teodoru Ionascu in numele curatiei gr. cat. din Naseudu. Ioane Runcanu, plenipotentiatulu comunei Rebrisior'a. Ioane Lazaru. Ioane Pavela. Ioane Nati prin Pavela. Macedonu Grigorita. Ioane Filimonu din Gaurenii. Gregoriu Bobolu. Iacobu Finigari. Toderu Timoce. Andreiu Lopu-Vlasinu. Andreiu Bojoru. Petru Verticu. Eugeniu Borcozelu. Gabriele Corbu. Isidoru Hostia. Ioane Iftene. Basiliu Verticu. Alexiu Bulbucu. Vartolomeiu Banculetiu. Gabriele Copu. Pia Varga. Spiridonu Feti. Petru Dimbu. Stefanu Aculu. Stefanu Nedea. Condrat Nedea. Ioane Rusu a. comunei Rebr'a mare. Gavriele Bobolu din comun'a Zagr'a. Greg. Muresianu aleg. Ioane Catona plenip. Leone Cosbuc plenip. Vasile Muresianu. Stefanu Bucilla. Bas. Sioldea. Ioane Copu. Ioane Cosma. Ioachimu Muresianu. Ioane Constantu. Larionu Marte aleg. Rum. Vasile Popu. Ioane Filimonu din Gaurenii.

UNGARI'A. Resultatele, ce le lasara dupa sene coruptiunile si ne mai auditele incordari de a se intrece pre sene cu intrigele si perfidiele spasmului sretiei, se vedu astadi in cele mai umilitorie pareri si spresiuni, cu cari se regaleza si caracterisaza intre sene partite de maghiare.

Kossuth respingandu mandatulu de deputatu alesu, dice: „Sistemulu dominant fauresce numai reactiune, candu accentua, ca va reforme, elu a impucinat in parte autonomia institutiunilor nostre, a facutu caricatura de omnipotentiala din responsabilitatea ministeriale; din forma regimului parlamentariu a faurit u masca pentru absolutismu, care töte le pôte, ca lu acopere majoritatea dietei din interese de partita. In administratiune a redicatu coruptiunea la sistemul si cu acésta a inventinat in mesura infroscata moralitatea natiunei, gramadindu materia aprindiatória, care mai in fine cu unu resbelu sociale internu va complica unu atacu eventualu din afara. . . . Candu voru intra crisele europene, cari voru veni de securu, ne va arunca acestu sistemul cu servitulu intereselor straine in astfelui de confusiuni si nenorociri, cari espunu la cele mai mari pericole sustarea mai de parte a patriei nostre.“ Asta o dice Kossuth, că opositionale.

Că deákistu inse totu cam asia vorbi si Ge-deon Tanáriki, secretariu de statu in min. de instructiune, in reportulu datu la orestiani că fostu deputatu, numai elu vorbesce acésta contra opositionei, dicundu: „Mie, care cunosc personalitatile si slabitiunile nostre, mi se pare, că cum ne amu afia la incepitulu prapastieci, si ca urmarile necesarie ale directiunei eronate, in care multi cu turbare fanatici se precipita mai departe, nu voru lipsi a se infaciosia.“ Éca aici si din partea gubernementale si din cea opositionale predicerile casandrice, ca prapastia amenintia si dintr'o parte si din alta, si pentru prapastia ómenii trebue se veghiază si se se armeze cu pavez'a circumspectiunei de a scapa de loviturile ei. —

„Hon“ in Nr. 163 publică o declaratiune, in care pe partit'a drépta din Vesprimu o numesce Zsiványhad (banda de lotri, hoti) si pe conduca-

torii ei becstuletrabló czinkosok, (cingai, complici, rapitori de onore), si Carolu Eötvös intreba cu seriositate pe Jókai in „Pesti Napló“, cum pote condele elu, că partit'a drépta, care cuprinde pe toti posesorii cei mari de pamant, pe prelati, tóta intelligent'a, toti amplioati si o precumpanitória parte din industriari si comercianti in statu, se se numésca tocma banda de lotrii si hoti? si déca se cuvine a tracta cestiuni publice in limb'a mojicósi-loru si a betyariloru? si se o rumpa odata cu asta tractare, luandu unu tonu nobilu in diurnalistic'a maghiara.

Au trecutu, de, acum alegerile, si -si au facutu mandrele, voru se se posteze acum ei de catra padure, acésta e politic'a boierescă de bonu tonu, că de aici incolo se se uite preste umeru la mojicii mojiciloru pana la alte alegeri, candu ér' voru intrece ei pe mojici cu mojicie. Óre n'avemu cuventu că se nu mai damu uitarei aceste apucaturi nici odata mai multu? Mintea românilui din urma. — —

Cronica esterna.

Din strainatate nemic'a importantu. Imperatulu Franciscu Iosifu s'a intelinitu cu princ. de coróna alu imperiului germanu la Ischl bineventandulu cu o visita de $\frac{1}{2}$ óra, si in Berlinu se facu mari pregatiri pentru primirea imperatului Austro-Ungariei. Mare importantia politica cuprinde in sene acésta visita, privita că unu complement alu conveniteloru dela Salzburg si Gastein. — Diurnalele germane o dicu pe facia, ca germanismulu a apucatu in mana destinele Europei si spre a face acésta va tiené relatiuni strinse cu Rusi'a si Austro-Ungari'a. —

In România se facu carantine de catra Rusi'a in contra invasiunei colerei, care pe la Odes'a si Besarabi'a s'a ivitu pericolosa. —

Municipalitatea din Serbi'a a chiamatu municipalitatile din Vien'a, Petersburg, Mosc'a, Chiev'a, Iasi si Bucuresci la coronarea principelui Milianu, defipta pe 22 Augustu a. c. —

Cestiunea alegerei papale si Alabama se totu traganescu si impedece cu incidente de esceptiuni si pretensiuni. —

Madridu 19 Iuliu. Asta-nópte, pe candu Maiestatile Loru reveniea dela gradin'a Louen-Retiré la palatu, cinci individi postati in strat'a Arsenalului au trasu asupra trasurei. Maiestatile Loru n'au fostu atinse. Unulu din asasini a fostu omoratu si doi prinsi. Indignatiunea este generale; linistea n'a fostu unu singuru momentu turburata; intrég'a populatiune strabate stratele esprimandu indignatiunea sa. Maiestatile Loru, pastrandu cea mai mare liniste, au primitu pe ministri si pe autoritatile civili si militari. Corporatiuni si persone din tóte clasele alérge la palatu pentru a exprimá regelui devotamentulu loru. Regele pleca manea Sant-André. —

Varietati.

— In Mercurea se alesera deput. sasi Iuliu Bömcches si br. Filenbaum. Romanii s'a retienutu in stricta passivitate, cum voru a face si cei din Oresti'a. —

— Resultatulu tuturor alegeriloru in Ungaria si Transilvani'a este numai 236 deakisti si 142 opositionali. —

— (Conchiamarea reservistiloru) si a facultatiloru la ecsercitiale de tómna se demanda din partea ministeriului pentru aperarea tierei prin ordinatiune circularia catra tóte jurisdictiunile. Ecsercitiale voru tiené 28 dile. Toti reservistii din an. 1864—66—68 si facultatii din 1870, cari fura sub arme numai 8 septemani si cei cari chiamati fiindu nu mersera la ecsercitia, in fine toti

voluntarii din 1869 suntu chiamati si déca voru lipsi numai 48 de óre, se voru pedepsi.

Dupa § 33 punctu 8 alu instructiunei se potu dispensa morbosii cu testimoniu medicalu, si facultati si reservistii lasati pe mai multu tempu, déca departarea loru de casa ar' fi imposibila din caus'a impregiurariloru familiarie, déca voru avé dela siefulu cercului escusare, precum si cei domiciliati in alta tiéra, de unde fara mari spese nu potu veni.

Petitionile si resolutiunile loru se tienu de comand'a districtuala a intregirei armatei, unde celu pucinu 14 dile inainte de inceperea ecsercitielor se se astérra alaturanduse si cartea de legitimatiune militară. Chiamatii, cari nu voru veni, se voru duce cu brachiu.

Ordinatiunea e cu datu Bud'a 26 Iuniu 1872 subscrisu de Béla Szende, consil. min. in loculu min. presied. —

— (Abusu la recrutare.) Dela Deagu com. Alb'a inferiora ni se impartescesc unu casu de calcarea si despretuirea legei, ce s'ar fi comisus cu asentarea junelui Georgiu Fescheu, care dupa defunctulu tata remase, că pater familias cu grigia de orfanii soru-s'a si a familiei, si acésta in contra legei de intregirea armatei. D. I. Scevola, relata calcarea legei din partea comisiunei asia:

„Comisiunea a recrutatu pe junele G. Fescheu desconsiderandu, ca unu singuru frate ce mai are este in militie si legea prevede claru in art. 17, ca déca unulu din frati se afia in armata de linie séu resvera, celu altu frate este scutitu de servitiulu militaru. In acestu punctu, comisiunea a comisus o ilegalitate flagranta. Au despretiuitu legile moralei si ale conșintieei, ca-ci asentandu pe acestu june, au lasatu pe nenorocitii orfani pe ultii lipsiti de ultimulu midiulocu de sustinere, le a rapitul pe protectorulu si sustinetoriulu loru, contra dispositiunei aliniatului III din art. 17 din susu citata lege, unde se prevede evidentu, ca: déca junele, care urméra a fi asentat, va avé nepoti de sora orfani, cari au necesitate de unu patronatu, acelu june va fi asemene scutitu de armata. Totu in acelu articulu alin. b) se arata, ca déca junele nu va avé 18 ani impliniti, nu pote fi asentat. Tóte aceste dispositiuni ale legei militarie au fostu calcate in pitioare, de catra comisiunea de revisie; ca-ce acestu june indeplinesce tóte aceste conditiuni pentru a fi scutitu de servitiulu militaru: are unu frate in armata de linia, are vr'o trei nepoti orfani, este inca numai de 17 ani.“

Déca aceste suntu tóte sprijinite de lege, si facia cu romanulu legea nu se observă, apoi consiliamu pe respectivii, că se pasiesca pe calea resverata pana la capulu supremu alu armatei, că se se convinga, catu de pucinu se respecta legile, candu apelza romanulu la ele. —

— ?! Citim in „Journal de St.-Petersbourg“: „Unu casu de fecunditate fenomenale se semnaléza dela Courlande: Una femeia israelita, din domeniul Piltén, a nascutu siépte copii in tempu de 10 luni. La finele lunei lui Iuliu 1871, patru fiice murira indata dupa nascere, si catra finele lui Maiu 1872 a nascutu din nou trei copii, doi baieti si una feta, cari suntu forte sanetosi, că si mum'a.“

„Rom.“

Multiamita publica.

Subscrisulu că orfanu, fiindu primitu la seminariulu gr. cat. gherlanu de teologu estraneu, si că atare din lips'a midiulocelor de subsistintia a-

vendu a me luptá cu cele mai multe neajunse, pre acésta cariera abia inceputa, amu fostu se cadu in total'a desperatiune; inse in atare pusetiune demna de compatititu basandu-me pre consiliulu d. Christosu: „Cereti si vi se va dá voue, cautati si veti afla, bateti si vi se va deschide voue“; amu recursu la gratia si marinimositatea reverendissimilor domni canonici: Macedonu Modu, Ioane Anderkó homorodanulu si Stefanu Biltiu, cari luandu in inalt'a si parintesc'a consideratiune miser'a mea stare a binevoitu gratiose si fratiesce a contribui spre a-mi platí viptulu pre anulu intregu si prin acésta a-mi face posibila subsistintia la s. teologia; dreptu acea pentru atare fapta marinimosa si demna de imitatu me simtiu obligatu moraliter susu numitilor ale esprime fiesc'a si caldurós'a mea multiamita si o perpetua recunoscientia.

Budiu, 17 Iuliu 1872.

Jacobu Nechita m/p.,
teol. in an. II.

Nr. 2575/v. c. 1872.

1—3

Publicatiune.

Din partea vice-comitelui comitatului Turdei, se aduce prin acesta la publica cunoscintia: ca la 12 Augustu a. c. se va tiené in Turd'a in cancelari'a notariului primariu minuendo-licitatiune, pentru urmatorele lucruri dela podulu edificandu in comun'a Muresiu-Ludosiu preste ap'a Muresiului:

Lucrul de bardasiu, fara materialu, in pretiu 7725 fl. 2 cr.

Lucrul de faur dimpreuna cu materialulu 6172 fl. 95 cr. — că sume de eschiamatiune.

Vadiumulu 700 fl.

Planulu podului si conditiunile de licitare se potu privi si pana atunci in órele oficiose in cancelari'a notariului primariu.

Vice-comitele comitatului Turdei, Turd'a in 23 Iuliu 1872.

Alexiu Miksa m/p.,
vice-comitele.

Primulu magazinu român

a lui

Ioane Capatina

cu totu felul de incaltiamente atatu pentru domni, domne, catu si pentru copii si copile se va deschide la prim'a Augustu stil. nou in tergulu Pesclui, in casele domnului Fabritius langa Pásztori friserulu. Tóte acele incaltiamente voru fi facute in fabric'a sa; inse materialulu pentru incaltiamente lu capata directu din fabricile cele mai renumite de ecs. Maintiu s. c. l. Dreptu aceea rogu pe onoratii domni si domne a-mi da tóta increderea.

Cursurile

la bursa in 26 Iuliu 1872 stă asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 36	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 , 89	" "
Augsburg	—	—	109 , 25	" "
Londonu	—	—	111 , 60	" "
Imprumutul nationalu	—	—	64 , 50	" "
Obligatiile metalice vecchi de 5%	—	—	71 , 30	" "
Obligatiile rurale ungare	—	—	81 , 75	" "
" temesiane	—	—	81 , —	" "

PRAFURILE purgative gazóse dela Elöpatak

cuprindu in sine particile constitutive solvetitorie ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tóta puterea vindecatorie a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efectu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune si spasmusu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetit, in pyrosi (formare prestre mesura de acide), la hyperamia si inflaturi ale ficatului si splinei, la secretiune si escrutiune bolnavitoasa de fere, la inchiegare si concretiune de fere, si la galbinare obstinata, cauzate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupului; la astma (greutatea de resuflare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si inflatulent'a matielor, la hydroptica si la pletora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tia'va dului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si inflaturi de matrice (matra), la flusciuni séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestiune catra capu si peptu, la sughiu obstinatu, la hypocondria si hysteria.

Pretiulu unei cutie cu 12 dóse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiare este 1 fl. v. a.

Se gasesce in tóte pharmaciele mai renumite, in fiacare comerciu de ape minerale si de specierii mai insemnate.

Depoulu principalu si biroulu de spedite se afia in Brasovu in apotec'a „la corona“ a lui Gregoriu Száva.

Redactoru respundietoriu

JACOBU MURESIANU.

Editoare: Cu tipariul lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.